

Vlaams ABVV vraagt Begrotingsdiscussie zonder Taboes (13.2.12)

De Vlaamse regering wil fors besparen. Het Vlaams ABVV pleit voor een 50/50-verdeling van de begrotingsinspanning: evenveel besparingen als nieuwe inkomsten. Ook een begrotingstekort mag niet langer taboe zijn.

Omwille van de tegenvallende groei zal de Vlaamse regering binnenkort een aantal ingrijpende correcties moeten aanbrengen aan de begroting 2012. Minister Muyters spreekt over 500 miljoen euro. Het Vlaams ABVV pleit voor een gezond en evenwichtig begrotingsbeleid dat maximaal inzet op de versterking van het sociaaleconomisch en maatschappelijk weefsel. Volgende principes zijn daarbij vooral belangrijk.

1. Een gezond begrotingsbeleid kijkt vooruit

Het begrotingsbeleid van de Vlaamse regering is niet duurzaam. Door eenzijdig te mikken op een jaarlijks nominaal evenwicht van ontvangsten en uitgaven, dreigt de Vlaamse regering over te besteden bij een goede conjunctuur en onder te besteden bij tegenvallende economische cijfers. Een duurzaam begrotingsbeleid laat tekorten toe in jaren met een slechte conjunctuur en boekt overschotten wanneer de economie weer aantrekt.

Vlaams minister van Begroting Muyters stelde zelf in zijn beleidsnota van 2009 al vast dat: *“De laatste begrotingsjaren hebben duidelijk aangetoond dat de huidige manier van werken met vooraf vastgestelde jaargebonden normeringen problematisch is. (...) Het begrotingsbeleid is dus geen toonbeeld van een overheid die planmatig en op lange termijn stuurt.”*

De Sociaal en Economische Raad van Vlaanderen (SERV) raadt de Vlaamse regering al sinds 2011 aan om het begrotingsevenwicht te vervangen voor een structureel begrotingsbeleid. Dat biedt meer zekerheid, minder schommelingen en een meer gelijkmatige spreiding van de inspanningen. Concreet betekent de toepassing van deze door de SERV (en dus ook door Voka en Unizo) ontwikkelde normering dat de Vlaamse regering een tekort zou mogen boeken in 2012.

Het Vlaams ABVV pleit ervoor dat de Vlaamse regering zo snel mogelijk overstapt op deze duurzame SERV-normering en daarbij de politieke bezwaren (Maddensdoctrine in de goede jaren, evenwichtsfetisjisme in de slechte jaren) eindelijk achterwege laat. Een deel van de begrotingsoefening kan dus ondervangen worden door een conjunctureel verantwoord tekort toe te laten.

2. Een evenwichtig begrotingsbeleid kijkt naar uitgaven en ontvangsten

In 2010 publiceerde de SERV een interessante studie over 20 jaar Vlaamse fiscale autonomie. Eén van de meest in het oog springende conclusies was het feit dat de Vlaamse regering sinds 1991 niet één keer een belastingverhoging heeft doorgevoerd.

Ook bij de besparingsoperaties in 2010 en 2011 werd niet gekeken naar nieuwe inkomsten. Daarom lijkt het ons fair om bij de huidige begrotingsinspanning, die volgens de SERV tussen de 200 en de 300 miljoen euro moet worden geraamd, een 50/50-verdeling aan te houden tussen besparingen en nieuwe inkomsten.

Voor nieuwe inkomsten ziet het Vlaams ABVV volgende mogelijkheden:

a) Eindelijk werk maken van een **verkeersbelasting** die ook buitenlandse chauffeurs laat mee betalen aan het onderhoud van ons wegdek en rekening houdt met de uitstoot van elke wagen. Daartoe zou de jaarlijks verkeersbelasting best (deels) vervangen worden door een wegenvignet zoals in Oostenrijk en Zwitserland.

b) Een aantal **Vlaamse fiscale kortingen** zijn enkel te interpreteren als cadeaus aan de sterkste schouders en lenen zich bovendien tot allerlei vormen van misbruik. Deze maatregelen worden

daarom best teruggeschroefd. We denken hier aan het afschaffen van de schenkingsrechten bij overdracht van een vennootschap, de verlaagde schenkingsrechten op bouwgrond en de korting op de personenbelasting bij het verlenen van een zogenaamde winwinlening.

c) Een derde mogelijke piste is het invoeren van een **doordacht fiscaal woonbeleid**. Er is geen enkele reden om de verwerving van een tweede woning fiscaal op dezelfde manier te behandelen als die van een eerste woning. Het fiscaal minder aantrekkelijk maken van een tweede woning zal de druk op de woningmarkt verlagen ten voordele van jonge gezinnen. De Vlaamse regering heeft reeds de bevoegdheid over verschillende maatregelen waarbij ze kan differentiëren tussen eigenaars van één of meer woningen (registratierechten en onroerende voorheffing).

d) Er kan ook gewerkt worden aan een **grotere progressiviteit in de milieuheffingen**, waarbij grootverbruikers een relatief hogere bijdrage zouden betalen dan de kleintjes. Nu is het nog te vaak omgekeerd, zoals bij de tarieven voor de captatie van oppervlaktewater.

3. Slim besparen is kiezen voor een sociaal en innovatief Vlaanderen

Het Vlaams ABVV verwelkomt de intentie van de Vlaamse regering om deze keer wel politieke keuzes te maken in haar besparingsbeleid en niet terug te grijpen naar de kaasschaaf. Wat de inhoud van deze politieke keuzes betreft hoopt het Vlaams ABVV dat de Vlaamse regering – in tegenstelling tot haar federale collega's – niet kiest voor armoedeverhogende maatregelen.

Het blijft voor Vlaanderen ook belangrijk om als kenniseconomie in te zetten op voldoende investeringen in onderwijs en innovatie. Het sociaal drama bij Bekaert toont wel aan dat het huidige Vlaamse economische ondersteuningsbeleid moet herdacht worden. Vooral binnen het Hermesfonds lijkt er nog ruimte voor efficiëntiewinsten te zijn. Er worden al lang vragen gesteld bij het nut en de maatschappelijke meerwaarde van de zogenaamde strategische steun, waarbij een beperkt aantal bedrijven als 'lucky few' een miljoen euro krijgen toegeworpen zonder dat daar vaak harde garanties tegenover staan.

Het Vlaams ABVV pleit ervoor deze steun te heroriënteren naar het stimuleren van innovatieve kennisclusters in plaats van naar individuele bedrijven en naar investeringen in de opleiding en tewerkstelling van de enige grondstof die Vlaanderen rijk is: haar werknemers.